

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
GRAD BOSANSKA KRUPA
Služba za upravljanje razvojem

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA-SANA CANTON
THE CITY OF BOSANSKA KRUPA
Development management servise

IZVJEŠTAJ

**o realizaciji strateških i drugih projekata po sektorima
za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine**

Mart 2023. godine

SKRAĆENICE

JLS – Jedinica lokalne samouprave

SUR – Služba za upravljanje razvojem

SKSPI – Služba za komunalno-stambene poslove i inspekciju

SCZ - Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu

SOPDD - Služba za opću upravu i društvene djelatnosti

SOPP - Služba za obrt, poduzetništvo i poljoprivredu

ES – Ekonomski sektor

DS – Društveni sektor

SO – Sektor zaštite okoliša

Sadržaj

1. UVOD	4
2. STRATEŠKI CILJEVI	5
2.1. STRATEŠKI CILJEVI STRATEGIJE RAZVOJA UNSKO-SANSKOG KANTONA 2021-2027 ...	5
2.2. STRATEŠKI CILJEVI STRATEGIJE LOKALNOG RAZVOJA OPĆINE BOSANSKA KRUPA...	7
2.2.1. SEKTORSKI CILJEVI STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE BOSANSKA KRUPA 2010-2020 (REVIDIRANO IZDANJE)	7
3. ZBIRNI PREGLED PRIORITETNIH PROJEKATA I OKVIRA ZA NJIHOVO FINANSIRANJE OBUHVAĆENIH PLANOM ZA 2022. GODINU	7
3.1. PROJEKTI I AKTIVNOSTI	9
4. MAKROINDIKATORI	14
Tabelarni pregled stanja realizacije strateških projekata u 2022. godini	16
Tabelarni pregled projekata koji su realizirani u 2022. godini a nisu bili planirani	23
Zaključak:.....	27

1. UVOD

Strategiju integriranog razvoja općine Bosanska Krupa za period 2011-2020. godine izradio je Razvojni tim Općine u periodu april 2010 – januar 2011. godine, u okviru Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP), a usvojena je februara mjeseca 2011. godine. U samom dokumentu su sadržane odredbe za praćenje realizacije projekata na godišnjem nivou, o čemu se sačinjavaju godišnji izvještaji.

Sistemska praćenje i vrednovanje (monitoring i evaluacija) realizacije Strategije omogućava mjerenje ostvarenja postavljenih ciljeva te poduzimanje pravovremenih mjera u cilju eventualnih korekcija. U dokumentu Strategije integriranog lokalnog razvoja općine Bosanska Krupa 2011-2020. (u daljem tekstu Strategija), a po završetku petogodišnjeg ciklusa implementacije Strategije i isteka planskog perioda sektorskih planova, pristupilo se vrednovanju (srednjoročnoj evaluaciji) Strategije¹. Tokom 2016. godine (februar-april), izvršena je nezavisna evaluacija kroz ocjenu osnovnih aspekata vrijedovanja Strategije koji se odnose na relevantnost, efektivnost, efikasnost, utjecaj i održivost.

Prema pokazateljima srednjoročne evaluacije Strategije od ukupno 157 planiranih projekata, u potpunosti je realizirano 24,84%, u provedbi se nalazi 36,31%, dok 38,85% strateških intervencija nije uopće implementirano, odnosno dio je prolongiran dok se ne steknu svi relevantni uvjeti, a dio projekata je otkazan. Stoga je u revidiranoj Strategiji bilo potrebno osigurati realnije planiranje projekata u skladu sa preporukama izvještaja o srednjoročnoj evaluaciji, a dio sektorskih ciljeva objediniti s ciljem povećanja efektivnosti.

Nakon evaluacije, u 2016. i 2017. godini je započeta revizija Strategije, a rezultat tih aktivnosti je Revidirana Strategija razvoja općine Bosanska Krupa za period 2017-2020 godina (u daljem tekstu: Strategija), koja je usvojena u decembru 2017. godine. Uz ovaj dokument je usvojen i trogodišnji Plan implementacije Strategije 2017-2019 koji predstavlja osnov za sačinjavanje izvještaja. U proteklom periodu usvojeni su i Izvještaji o godišnjem ostvarenju Strategije integriranog razvoja Općine Bosanska Krupa za 2017., 2018. i 2019. godinu te Plan implementacije Strategije 2018-2020, 2019-2021 i za 2020-2022.

Iako su u Budžetu općine bila planirana sredstva za izradu Strategije razvoja za period 2021-2025, nije se pristupilo izradi zbog situacije uzrokovane pandemijom koronavirusa. U mjesecu decembru 2020. je donesena Odluka o izradi Strategije razvoja za period 2021-2027 i imenovan Odbor za razvoj. Obzirom da su aktivnosti započete u periodu kada je rad bio ograničen i uslovljen epidemiološkom situacijom vezanom za pandemiju COVID 19 i dugotrajnom bolešću angažiranog certificiranog trenera za izradu strateških dokumenata u FBiH, izrada strateške platforme i samog dokumenta strategije lokalnog razvoja nije išla predviđenom dinamikom. Skupština USK je na svojoj 17. redovnoj sjednici održanoj 19.05.2021. godine usvojila Strategiju razvoja USK za period 2021. – 2027., čime su otklonjene sve zakonske prepreke za usvajanje navedenog strateškog dokumenta kao lokalnog odnosno gradskog u skladu sa članom 20., stav 5. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (“Službene novine Federacije BiH”, broj 32/17).

Zbog toga se pristupilo usvajanju Strategije razvoja USK kao strateškog okvira za razvoj Grada Bosanska Krupa u skladu sa članom 20. stav 5. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (“Službene novine Federacije BiH”, broj 32/17). Gradsko vijeće Grada Bosanska Krupa na svojoj III redovnoj sjednici održanoj dana 29.4.2022. godine zaključkom je usvojilo Odluku o usvajanju Strategije o lokalnom razvoju Grada Bosanska Krupa za period 2021-2027 godine.

¹ Srednjoročna evaluacija se organizuje u sklopu priprema za predstojeću reviziju lokalne razvojne strategije. Podršku provođenju neovisne evaluacije pruža UNDP-ov „Projekat integriranog planiranja lokalnog razvoja“ (ILDP), kao zajednička inicijativa Vlade Švicarske i UNDP-a. U tu svrhu, Projekat ILDP je angažirao vanjskog/ u evaluatoricu/a.

Grad Bosanska Krupa, uz asistenciju angažovanog konsultanta, pristupio je izradi trogodišnjeg i godišnjeg plana implementacije pri kraju izvještajnog perioda koji mora biti usklađen sa Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona. Slijedom događaja, za izvještajni period nemamo plan implementacije nego imamo planove organizacionih jedinica za 2022. godinu te Plan implementacije strategije 2020-2022 kao indikativni okvir.

U izvještajnom periodu Bosanska Krupa je dobila status grada, čime se otvaraju nove mogućnosti za povlačenje sredstava iz eksternih izvora.

Ovaj izvještaj pripremila je Služba za upravljanje razvojem na osnovu planova i izvještaja o radu organizacionih jedinica za 2022. godinu i izvršenja budžeta. Prikazali smo strateške projekte koji su planirani Planom implementacije 2020-2022 (1+2) te planovima organizacionih jedinica za 2022. godinu i velika je vjerovatnoća da će se isti ili slični projekti naći kao mjere u trogodišnjem planu.

2. STRATEŠKI CILJEVI

2.1. STRATEŠKI CILJEVI STRATEGIJE RAZVOJA UNSKO-SANSKOG KANTONA 2021-2027

Strateški ciljevi Strategije razvoja USK-a su zasnovani na strateškim pravcima i definisani u skladu sa postavljenom vizijom razvoja. Preporučuju se sljedeći strateški ciljevi

STRATEŠKI CILJ 1	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa
STRATEŠKI CILJ 2	Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektor
STRATEŠKI CILJ 3	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima

Prvi strateški cilj zasnovan je na nekoliko ključnih pretpostavki:

- da se raspoloživi prirodni resursi (prvenstveno oni za razvoj poljoprivrede, turizma i prerađivačke industrije) stave u punoj mjeri u funkciju razvoja USK;
- da se prirodni resursi koriste na održiv način i da postoje privredni subjekti koji bilježe dobre rezultate, povećavaju obim poslovanja broj zaposlenih i vrijednost izvoza;
- da se povećaju prihodi i privrednih subjekata i stanovništva, što se ostvaruje kreiranjem proizvoda i usluga zasnovanih na jedinstvenim prirodnim resursima i na znanju, podsticanjem lokalnih i privlačenjem stranih investicija;
- da se kapaciteti i saradnja između subjekata koji su ključni za privredni razvoj USK dalje razvijaju, kako bi se obezbijedili potrebni resursi, uključujući i one ljudske, neophodni za privredni razvoj zasnovan na inovacijama;
- da se uspostavi dinamično tržište rada, a obrazovni sistem uskladi sa potrebama najvažnijih privrednih grana USK;

- da se na optimalan način iskoristi neposredna blizina EU tržišta za protok ljudi, roba, znanja i kapitala;
- da postoje prilike u međunarodnim lancima vrijednosti koje privreda USK može da iskoristi, stvarajući na taj način i bolje uslove života za stanovništvo USK.

Drugi strateški cilj je zasnovan na sljedećim ključnim pretpostavkama:

- da se, poštujući komparativne prednosti USK, pristupi strateškom razvoju visokog obrazovanja te zdravstva i socijalne zaštite na ravnomjerno, ravnopravno i dosljedan način za sve građane,
- da se, istovremeno uz razvojne procese, radi istovremeno na razvoju osnovnih principa individualne građanske, političke i službeničke odgovornosti u pogledu pružanja javnih usluga na svim nivoima vlasti,
- međusobno nadopunjavanje gradova i komplementarnost u ekonomskom, obrazovnom, kulturnom i drugom domenu,
- ostvarivanje zajedničkih projekata između naselja, posebice u upravljanju lokalnim saobraćajem, detaljnom uređenju prostora, očuvanju kulturnog i prirodnog naslijeđa
- kontrola fizičkog širenja gradova i naselja.

Treći strateški cilj je zasnovan na sljedećim pretpostavkama:

- da se obrati pažnja na sprečavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, kao i poboljšanje i obnovu svih prirodnih resursa;
- čuvanje i zaštitu prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način ekonomskog razvoja kojim se može osigurati obnova resursa;
- prekogranična i međunarodnu saradnju u zaštiti okoliša;
- koordiniranje ekonomskog razvoja i integriranje društvenog i ekonomskog razvoja u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša i postojećim resursima;
- dinamičan infrastrukturni razvoj i izgradnja USK, zasnovan na Prostornom plan USK, uključujući uspostavu i razvoj institucija za upravljanje okolišem;
- racionalno i ekonomično upravljanje urbanim ekosistemima (voda, energija, otpad),
- smanjenje negativnih uticaja u područjima koja trpe pritisak od strane saobraćaja, kroz primjenu ekološki prihvatljivih saobraćajnih sredstava.
- uvođenje mjera zaštite i prepoznavanje područja koja trebaju zaštitu,
- prepoznavanje prirodnog i kulturnog naslijeđa, kao važnih ekonomskih faktora, te preduslova za razvoj turizma;
- stvaranje veza i koridora između zaštićenih područja, u cilju nesmetanog protoka i genetske razmjene flore i faune;
- korištenje prostora u kontekstu napretka zaštićenih područja, a ne njihove izolacije;
- donošenje strategija upravljanja zaštićenim područjima, uz intenzivno uključivanje ljudi koji nastanjuju te prostore u procese izrade i odlučivanja;
- inkorporacija zaštićenih i ugroženih područja;
- nužnost povezivanja politika upravljanja površinskih i podzemnih voda sa politikama prostornog razvoja.

2.2. STRATEŠKI CILJEVI STRATEGIJE LOKALNOG RAZVOJA OPĆINE BOSANSKA KRUPA

Revidiranom Strategijom lokalnog razvoja općine Bosanska Krupa za period 2017-2020. godina, usvojeni su slijedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj 1	Generisana veća dodana vrijednost u privredi i poljoprivredi
Strateški cilj 2	Unapređena kvaliteta društvenog života zajednice
Strateški cilj 3	Unaprijeđena kvaliteta komunalnih usluga i održivog upravljanja prirodnim resursima

2.2.1. SEKTORSKI CILJEVI STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE BOSANSKA KRUPA 2010-2020 (REVIDIRANO IZDANJE)

Ekonomski razvoj

- Sektorski cilj 1.1. Poboljšano poslovno okruženje na području općine do 2020.g.
- Sektorski cilj 1.2. Osigurano prilagođavanje znanja i vještina potrebama tržišta rada i lokalnog razvoja do 2020.g.
- Sektorski cilj 1.3. Povećan plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište do 2020.g.

Društveni razvoj

- Sektorski cilj 1: Smanjeni rizici od katastrofa do 2020.g.
- Sektorski cilj 2: Osiguran pristup inkluzivnom obrazovanju do 2020.g.
- Sektorski cilj 3: Do 2020.g. unaprijeđen ambijent kulturnog i društvenog života mladih

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

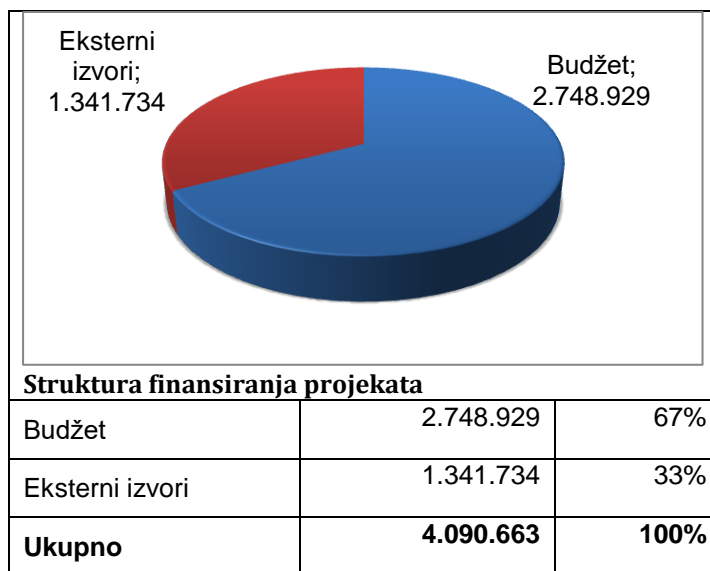
- Sektorski cilj 1: Obezbijeđeno kvalitetno snabdijevanje stanovništva pitkom vodom do 2020.g.
- Sektorski cilj 2: Smanjen negativan uticaj odloženog čvrstog otpada i otpadnih voda na životnu sredinu do 2020.g.

3. ZBIRNI PREGLED PRIORITETNIH PROJEKATA I OKVIRA ZA NJIHOVO FINANSIRANJE OBUHVAĆENIH PLANOM ZA 2022. GODINU

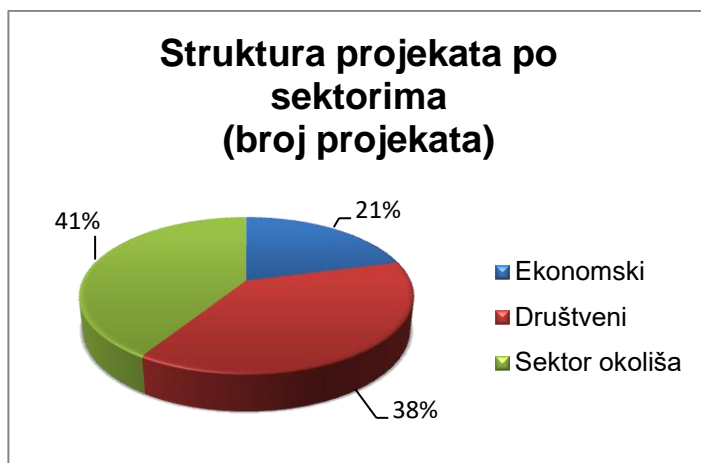
Za 2022. godinu Planom implementacije i planovima službi predviđeno je 30 projekata od kojih šest u sektoru ekonomskog razvoja, 14 u sektoru društvenog razvoja i deset projekata u sektoru zaštite okoliša. Za finansiranje ovih projekata za 2022. godinu je planirano ukupno 4.090.663 KM, od čega iz budžeta JLS 2.748.929 KM, a iz ostalih izvora 1.341.734 KM. Na realizaciju projekata u 2022. godini je utrošeno ukupno 3.294.444 KM, od čega je iz budžeta JLS

izdvojeno 1.768.722 KM (54%), a iz ostalih izvora 1.525.722 KM (46%). U cijelosti ili djelimično realiziranih programa je 26, od toga 8 djelimično realiziranih i 18 u cijelosti.

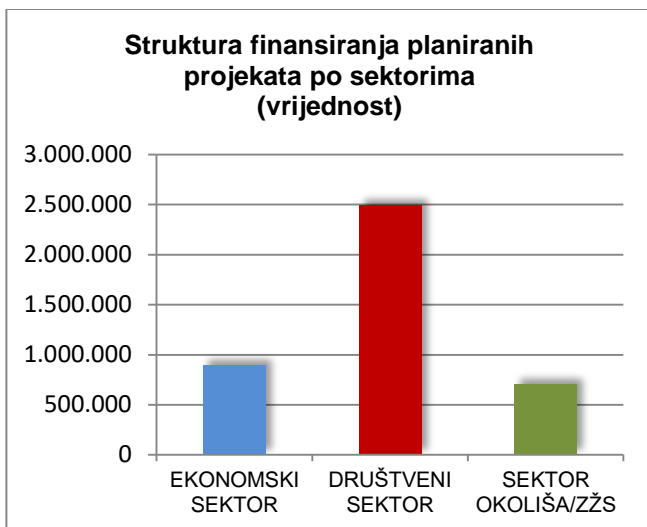
Grafički prikaz finansiranje projekata iz 2022. godine obuhvaćenih Planom implementacije 2020-2022. godinu i Planovima organizacionih jedinica:

U sljedećim tabelama i grafovima prikazana je struktura planiranih projekata po sektorima za 2022. godinu:

Sektor	Broj projekata	Postotak
Ekonomski	6	21%
Društveni	14	38%
Sektor okoliša	10	41%
Ukupno	30	100%

Ekonomski	893.417	22%
Društveni	2.493.283	61%
Okoliš/Zžs	703.963	17%
Ukupno	4.090.663	100%

3.1. PROJEKTI I AKTIVNOSTI

Što se tiče strateških projekata, Planom implementacije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa (1+2) za period 2020-2022. godina i planovima službi planirano je ukupno 30 projekata, od toga u sektoru ekonomskog razvoja za 2022. godinu planirano je 6 projekata, u sektoru društvenog razvoja 14 projekata a u sektoru zaštite okoliša 10 projekata. Radi se o projektima koji se protežu kroz više godina, rade se u fazama, kao i novim projektima koji doprinose ostvarenju postavljenih sektorskih ciljeva, poboljšanju poslovnog okruženja, povećanju plasmana poljoprivrednih proizvoda na tržište, zaštite životne sredine.

Na osnovu planova organizacionih jedinica, za realizaciju ovih projekata planirana su ukupna sredstva **4.090.663 KM**, od toga iz **Budžeta JLS 2.748.929 KM** a iz **eksternih izvora 1.341.734 KM**.

Ukupan procenat finansijske realizacije projekata u izvještajnoj godini je 81%. Za realizaciju 26 projekata od planiranih 30 utrošeno je 67% iz Budžeta Općine/Grada i 33% iz ostalih izvora od ukupne realiziranih sredstava.

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekata u 2022. godini (svi sektori)

PREGLED (potpuno ili djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	30	4.090.663	2.748.929	1.341.734
% struktura finansiranja od A		100	67	33
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	26	3.294.444	1.768.722	1.525.722
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)		81	43	37
% struktura (od B)		100	54	46
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	8	675.307	180.476	494.831
% djelimično realiziranih projekata (od A)		17	4	12
% struktura (od C)		100	27	73
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	18	2.619.137	1.588.246	1.030.891
% u cijelosti završenih projekata (od A)		64	39	25
% struktura (od D)		100	61	39

Tabela 2. Finansijska projekcija planiranih i ostvarenih projekata raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije

	Oblast	Zbir finansijskih vrednosti projekata		Struktura finansiranja realizovanih projekata			
		Planirano	Realizovano	Budžet JLS	(%)	Ostalo	(%)
2021	Društveni razvoj	2.493.283	2.066.237	1.122.230	54	944.007	46
	Ekonomski razvoj	893.417	691.818	400.467	58	291.351	42
	Sektor okoliša	703.963	536.389	246.025	46	290.364	54
	Ukupno	4.090.663	3.294.444	1.768.722	53	1.525.722	46
	% po planu implementacije		81%				

U okviru ekonomskog sektora u toku 2022. godine planirano je šest projekata od kojih su dva realizirana, dva su u toku a na dva projekta nije bilo aktivnosti. U okviru ovog sektora su planirani, odnosno nastavljeni oni započeti projekti koji doprinose ostvarenju postavljenih sektorskih ciljeva, poboljšanju poslovnog okruženja, povećanju plasmana poljoprivrednih proizvoda na tržište. Za realizaciju projekata iz ekonomskog sektora u 2022. godini je planirano 893.417 KM, od čega je iz budžeta JLS trebalo izdvojiti 596.547 KM (67%), a iz ostalih izvora 296.870 KM (33%), utrošeno je 691.818 KM te je stepen realizacije 77%. Od toga iz budžeta JLS izdvojeno je 400.467 KM (58%) a iz eksternih izvora 291.351 KM (42%). Tokom izvještajnog perioda realizirana su u potpunosti dva projekta i to: Podrška poljoprivredi (poticaji) te Projekat izgradnje infrastrukture poslovnih zona (dva manja projekta: Rekonstrukcija i asfaltiranje saobraćajnice u obuhvatu PZ Vatrene mlin i Vovodovod i kanalizacija u PZ Pilana); dok su dva projekta u toku realizacije (Projekat „Green Islands Tour“ koji traje 15 mjeseci i Projekat „Aktivacija i integracija nezaposlenih osoba na tržištu rada u USK“ koji traje 20 mjeseci i čija realizacija se nastavlja u 2023. godini). Na Projektu ekonomskog osnaživanja žrtava mina i njihovih porodica nije bilo raspisanih javnih poziva a sredstva planirana za Projekat podrške privrednim subjektima rebalansom budžeta prebačena su na projekat Green Islands Tour kojim se pruža podrška privrednicima u turizmu.

Također, u okviru ovog sektora realizirana su još dva projekta koji nisu bili planirani a koji doprinose realizaciji strateških ciljeva, i to: Subvencija iznosa redovne kamate poslovnim subjektima (u okviru sanacije ekonomskih posljedica pandemije COVID 19, nadležna Služba prati realizaciju istog) i Rekonstrukcija i asfaltiranje puteva (ukupno 33 projekta). Ukupna realizacija ovih projekata je: 1.013.971 KM, od toga iz Budžeta JLS 596.050 i iz eksternih izvora 417.921. Kako nisu bili planirani ovi projekti nisu prikazani u stepenu realizacije plana.

Tabela 3. - Ekonomski razvoj

PREGLED (potpuno ili djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	6	893.417	596.547	296.870
% struktura finansiranja od A		100	67	33
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	4	691.818	400.467	291.351
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)		77	45	33
% struktura (od B)		100	58	42
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	2	300.541	76.074	224.467
% djelimično realiziranih projekata (od A)		34	9	25
% struktura (od C)		100	25	75
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	2	391.277	324.393	66.884
% u cijelosti završenih projekata (od A)		44	36	7
% struktura (od D)		100	83	17

U društvenom sektoru je planirano 14 projekata ukupne vrijednosti 2.493.283 KM, i to 1.808.283 KM (73%) planirano iz budžeta JLS, a 685.000 KM (27%) iz ostalih izvora. Za realizaciju projekata je utrošeno 2.066.237 KM i to 1.122.230 KM (54%) iz budžeta JLS i 944.007 KM (463%) iz eksternih izvora, te je stepen realizacije 83%. Od planiranih 14 realizirano je ili je u toku realizacije 13 projekata (Čišćenje i Produblivanje voda II kategorije – Regulacija dijela potoka Voloder izgradnjom fekalnog kolektora u Bosanskoj Otoci; Deminiranje površina od zaostalih mina – deminirano 206.230 m² u vrijednosti provedenih radova cca 412.460 KM (1m²x2,00KM), i to M14.1 dionica Grmuša-Mali Radić, ID 14297 površine 206.230 m²; Materijalno opremanje struktura CZ – nabavljeno vozilo za Gradski štab CZ; Izrada strategije za mlade – izvršeno anketiranje i prikupljanje podataka; Omladinska banka u okviru koje je podržano 30 projekatnih ideja; Subvencije određenih kategorija za snabdijevanje vodom – MEG; Sanacija postojećeg kanalizacionog sistema u ZU Dom zdravlja Bosanska Krupa; Sanacija centralnog grijanja, ugradnja gromobrana, ugradnja hidranta, ugradnja klima uređaja u Centru za kulturu; Izgradnja sportske dvorane – urađena pretvorba zemljišta i projektna dokumentacija, odabran nadzor; Izgrađena biciklističko-turistička staza Bosanska Krupa – Hašani; Izgrađen drveni pješački most Male Ade-Velika ada; Ugrađen videonadzor na Starom gradu i Uređene javne površine u ul. 511. Slavne bbr. i Trgu Alije Izetbegovića. Nije bilo aktivnosti na projektu Izgradnja vatrogasnog doma.

Također, u okviru ovog sektora realizirana su ili su u toku realizacije četiri projekta koji nisu bili planirani a koji doprinose realizaciji strateških cikljeva. To su sljedeći projekti: Finansiranje najboljih biznis ideja marginaliziranih grupa žena (JLS i USAID) - odabrano pet poslovnih ideja žena koje će biti podržane sa po 10.000 KM; Sanitarni čvor za invalide u ZU Dom zdravlja Bosanska Krupa; Nabavka agregata za potrebe ZU Dom zdravlja; Izgrađena nadstrešnica za spomen obilježje Kobiljnjak. Ukupna realizacija tih projekata u izvještajnom periodu je 65.281 KM od toga iz Budžeta JLS 40.281 KM a iz eksternih izvora 25.000 KM. Ovi projekti nisu uvršteni u stepen realizacije pošto nisu bili planirani u planovima organizacionih jedinica.

Tabela 4. - Društveni razvoj

PREGLED (potpuno ili djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	14	2.493.283	1.808.283	685.000
% struktura finansiranja od A		100	73	27
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	13	2.066.237	1.122.230	944.007
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)		83	45	38
% struktura (od B)		100	54	46
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	2	85.114	85.114	0
% djelimično realiziranih projekata (od A)		3	3	0
% struktura (od C)		100	200	0
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	11	1.981.123	1.037.116	944.007
% u cijelosti završenih projekata (od A)		79	42	38
% struktura (od D)		100	52	48

U sektoru okoliša je planirano deset projekata. Za realizaciju ovih projekata je predviđeno 703.963 KM, od toga iz budžeta JLS 344.099 KM (49%), a 359.864 KM (81%) iz ostalih izvora. Za realizaciju ovih projekata utrošeno je 536.389 KM, od čega 246.025 KM (62%) iz budžeta JLS i 290.364 KM (71%) iz drugih izvora, te je stepen realizacije 76% od planiranog. Od ukupnog broja planiranih projekata u ovom sektoru, devet je realizirano djelimično ili u potpunosti (Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u podgrmečkim selima – Zamjena vodovodne pumpe u naselju Jasenica; Izgradnja nove primarne vodovodne i kanalizacione mreže, rekonstrukcija i sanacija postojeće prema planu JKP-a; Održivo upravljanje otpadom – Izgradnja centra za upravljanje Meždre-Vlaški do i Radovi na sanaciji deponije Meždre-Vlaški do; Fazna izgradnja kanalizacionog sistema u Bosanskoj Krupi i Otoci – Izgradnja kanalizacione mreže Hodžinac-Sulejmanovići-Halkići; Regulacija potoko Kalender – faza XVII; Izrađena projektna dokumentacija za Jamu grobnicu; Zaštita od erozije Zelenih otoka u Bosanskoj Krupi ADA 6, 7 i 8 – u toku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa; u toku je tenderska procedura u projektu Zamjena postojećih rasvjetnih tijela javne rasvjete LED svjetiljkama - I Faza); Sanacija, adaptacija i utopljanje prostorija bivše UNA banke. Na projektu Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u MZ Jezerski, Mahmić Selo i Pištaline, Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u podgrmečkim selima nije bilo aktivnosti.

Također, u okviru sektora okoliša nabavljen je pres kontejner, ali kako isti projekat nije bio planiran planom službe, nije prikazan u stepenu realizacije. Ukupna vrijednost realizacije ovog projekta je 50.000 KM iz budžeta JLS.

Tabela 5. - Sektor okoliša

PREGLED (potpuno ili djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	10	703.963	344.099	359.864
% struktura finansiranja od A		100	49	51
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	9	536.389	246.025	290.364
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)		76	35	41
% struktura (od B)		100	46	54
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	4	289.652	19.288	270.364
% djelimično realiziranih projekata (od A)		41	3	38
% struktura (od C)		100	7	93
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	5	246.737	226.737	20.000
% u cijelosti završenih projekata (od A)		35	32	3
% struktura (od D)		100	92	8

Slijedom iznesenog za 2022. godinu planirano je 30 projekata i to su projekti koji su započeti u prethodnim godinama i za koje se uglavnom mogu predvidjeti finansijska sredstva kako iz budžeta JLS tako i iz eksternih izvora finansiranja.

U izvještajnom periodu realizirano je ili je u toku realizacije 26 projekata za koje je izdvojeno 3.294.444 KM, od čega iz budžeta JLS 1.768.722 KM (54%), a iz eksternih izvora 1.525.722 KM (46%) te je stepen realizacije 81%, dok na četiri projekta nije bilo aktivnosti. Finansiranje projekata iz eksternih izvora u 2022. godinu je većim dijelom bilo iz fondova EU, javnih preduzeća i viših nivoa vlasti.

Pored ovih projekata, realizirano je i sedam projekata koji nisu bili planirani planovima službi niti Planom implementacije strategije 2020-2022 a koji doprinose realizaciji strateških i sektorskih ciljeva. Ovi projekti nisu uvršteni u stepen realizacije ali je važno napomenuti da su isti realizirani. Sredstva za njihovu realizaciju u okviru Budžeta su obezbijedena rebalansom ili prestrukturiranjem budžetskih linija te sredstvima viših nivoa vlasti i stranih donatora.

Radi se o projektima: Finansiranje najboljih biznis ideja marginaliziranih grupa žena (JLS i USAID)- odabrano pet poslovnih ideja žena koje će biti podržane sa po 10.000 KM; Sanitarni čvor za invalide u ZU Dom zdravlja Bosanska Krupa; Nabavka agregata za ZU Dom zdravlja; Izrađena nadstrešnica za spomen obilježje Kobiljnjak; Subvencija iznosa redovne kamate poslovnim subjektima (u okviru sanacije ekonomskih posljedica pandemije COVID 19 2020. godine a nadležna Služba prati realizaciju istog dvije godine) i Rekonstrukcija i asfaltiranje puteva (ukupno 33 projekta) i Nabavka pres kontejnera. Za realizaciju ovih projekata izdvojeno je 1.129.252 KM, od toga iz Budžeta JLS 686.331KM a iz eksternih izvora 442.921KM.

4. MAKROINDIKATORI

Ključni makroekonomski indikatori za period 2019. – 2021. prikazani su u slijedećoj tabeli:

INDIKATOR		2019.	2020.	2021.
STANOVNIŠTVO (PROCJENA)		24.804	24.587	24.295
RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO		17.413 (71,4%)	17.209 (70%)	17.015 (70%)
STEPEN ZAPOSLENOSTI		3.378 (19,4%)	3.300 (19,2%)	3.503 (20,6%)
STEPEN NEZAPOSLENOSTI		3.434 (51,5%)	3.438 (51,0%)	3.186 (47,6%)
NEZAPOSLENOST PREMA STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA	VSS	189	179	150
	VŠS	37	31	25
	SSS	885	841	776
	NSS	10	11	11
	VKV	9	6	6
	KV	908	883	801
	PKV	109	104	94
	NKV	1.445	1.383	1.322
UKUPNO		3.434	3.438	3.186
PROSJEČNA NETO PLAĆA		865 KM	883 KM	902
PROSJEČNA PENZIJA		374,59 KM	387,01 KM	389,10

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA	UVOZ- 42.309.034 KM IZVOZ- 66.360.087 KM	UVOZ- 43.016.429 KM IZVOZ- 56.032.732 KM	UVOZ- 71.506.304 KM IZVOZ- 95.489.941 KM	
PORESKI PRIHODI	2.344.324 (po glavi stanovnika 95 KM)	2.607.472 (po glavi stanovnika 106 KM)	3.158.639 (po glavi stanovnika 130 KM)	
BROJ UČENIKA (SREDNJE ŠKOLE)	524	478	440	
BROJ UČENIKA (OSNOVNE ŠKOLE)	1.970	1.835	1.700	
STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA	<i>pravna lica</i>	476	480	493
	<i>podružnice</i>	342	344	344
	<i>obrtnici</i>	304	314	313
	<i>Ukupno</i>	1.122	1.138	1.150

Izvor podataka: službena stranica Federalnog zavoda za programiranje:
<https://fzzpr.gov.ba/bh/publikacije/socioekonomski-pokazatelji-po-opcinama>

Tabelarni pregled stanja realizacije strateških projekata u 2022. godini

Sektor ekonomskog razvoja

SC	Projekat	Status	Opis	Plan 2022 (iz planova službi)	Izvršenje Budžet	Izvršenje eksterni	Ukupno izvršenje 2022	Veza sa Budžetom/ izvor finansi- ranja	Zadužena služba
SC1/SEC1.1	1.1.1.1. Projekat: Izgradnja infrastrukture poslovnih zona (2017-2020) 1. Rekonstrukcija i asfaltiranje saobraćajnice u obuhvatu PZ Vatrene mlin 2. Vodovod i kanalizacija u PZ Pilana	realiziran	- Rekonstruisana i asfaltirana saobraćajnica u PZ Vatrene mlin (83.606 KM) - Urađen dio vodovoda i kanalizacije prema novoj parceli u PZ Pilana (8.395 KM)	92.177	25.116	66.884	92.000	821222 Budžet JLS	SKSPI SUR
SC1/SEC1.1	1.1.1.5. Program poticaja obrtima i srodnim djelatnostima - Podrška privrednim subjektima	nije bilo aktivnosti	Sredstva prestrukturirana na projekat Green Island Tour kroz koji se pruža podrška privrednim subjektima u nabavci opreme i edukacije	100.000	0	0	0	615311-JLS	SUR
SC1/SEC1.3	1.3.1.1. Program podrške razvoju poljoprivrede 2021	realiziran	Svi zahtjevi korisnika koji ispunjavaju propisane uslove za ostvarivanje prava na novčane podrške sa općinskog, kantonalnog i federalnog nivoa obrađeni u propisanim rokovima. Donesen Pravilnik o novčanim podrškama grada.	300.000	299.277	0	299.277	614515-Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji Budžet JLS; Sredstva iz Budžeta USK i Budžeta FBiH	SOPP
SC1/SEC1.3	1.3.1.3. Projekat ekonomsko osnaživanje žrtava mina i njihovih porodica	nije bilo aktivnosti	Nije bilo javnih poziva	10.000	0	0	0	615311-Podrška projektima i sredstva donatora (EU fond)	SZC

SC2	Projekat „Green Islands Tour“ 2022-2023	u toku	Projekat započeo 14.3.2022. i trajeće 15 mjeseci. Sastoji se od četiri radna zadatka, aktivnosti se provode u skladu s dinamičkim planom. Prestrukturiranjem povećan Budžet projekta.	231.240	44.087	86.039	130.126	615311 Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama:	SUR
SC1	Projekat „Aktivacija i integracija nezaposlenih osoba na tržište rada u USK“ ILO (2022-2023)	u toku	Projekat traje 20 mjeseci. Predviđeno 7 radnih zadataka i aktivnosti se odvijaju u skladu sa dinamičkim planom. Partneri na projektu Grad Bihać, Zavod za zapošljavanje USK, MSŠ Safet Krupić i PLOD Centar Bihać.	160.000	31.987	138.428	170.415	615311 Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama:	SUR
6				893.417	400.467	291.351	691.818		

Sektor društvenog razvoja

SC	Projekat	Status	Opis	Plan 2022 (iz planova službi)	Izvršenje Budžet	Izvršenje eksterni	Ukupno izvršenje 2022	Veza sa Budžetom/ izvor finansiranja	Zadužena služba
SC2/SEC2.1	2.1.1.1. Projekat: Izgradnja Vatrogasnog doma Profesionalne vatrogasne jedinice	nije bilo aktivnosti	Nije bilo aktivnosti	15.000	0	0	0	621100-nabavka projektne dokumentacije	SCZ

SC2/SEC2.1	2.1.2.1 Projekat: Čišćenje i produbljivanje voda II kategorije (2017-2020) <i>Regulacija dijela potoka Voloder sa izgradnjom fekalnog kolektora u Bos. Otoci</i>	realiziran	Budžet JLS, USK	30.000	29.958	0	29.958	821224	SKSPI SCZ
SC2/SEC2.1	2.1.2.2. Projekat: Deminiranje površina od zaostalih mina	realiziran	Realizirane sve obaveze Službe CZ u pripremi i izvršenju deminerskih radova. Prema RUMAC ukupno oslobođeno sumnjive površine (deminirano) u 2022.godini 206.230 m2 u vrijednost provedenih radova cca 412.460 KM (1m2x2,00KM): 1. M14.1 dionica Grmuša-Mali Radić, ID 14297 površine 206.230m2, izvođač radova deminerski timovi FUCZ	180.000	0	412.460	412.460	614311-Grant za deminiranje; Donatorska sredstva	SCZ
SC2/SEC2.1	2.1.1.2. Projekat: Materijalno opremanje struktura CZ (službi i jedinica opće namjene) (2019-2020)	realiziran	Nabavljeno putničko vozilo za Gradski štab CZ	45.400	52.500	0	52.500	614239 Naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda	SCZ
SC2/SEC2.3	2.3.1.1. Projekat: Izrada Politika za mlade (2017-2018) - <i>Izrada strategije za mlade</i>	u toku	Izvršeno anketiranje i prikupljanje podataka, u toku su aktivnosti radnih grupa po određenim oblastima.	10.000	1.153	0	1.153	JLS/KULT	SOPDD

SC2/SEC2.3	2.3.1.2. Projekat: Omladinska banka	realiziran	U suradnji Fondacije Mozaik i Grada Bosanska Krupa realizovano 30 projekata. Ukupna vrijednost 46.659,12 KM, od toga Mozaik 11.578,10 KM; Grad Bosanska Krupa 15.122,02 KM i doprinosi neformalnih grupa 19.969,90 KM. Broj volontera 435; broj volonterskih sati 1949, broj korisnika 4821.	40.000	15.112	31.547	46.659	614311 Tekući transferi neprofitnim organizacijama - Omladinska Banka	SOPDD
SC1.,2., i 3.	Projekat ekonomskog i okolišnog upravljanja - MEG <i>Subvencije JKP</i>	realiziran	Odluka se provodi	10.000	2.202	0	2.202	614239 - Subvencija JKP 10.juli- projekat MEG	SUR SOPDD, JKP, CSR
SC2	Sanacija postojećeg kanalizacionig sistema -ZU Dom zdravlja Bos. Krupa	realiziran	Saniran kanalizacioni sistem u ZU Dom zdravlja Bos. Krupa	20.000	16.795	0	16.795	615121	SKSPI
SC2	Sanacija centralnog grijanja, ugradnja gromobrana, ugradnja hidranta, ugradnja klima uređaja u vijećnici - Dom kulture	realiziran	Sanirano centralno grijanje u velikoj Sali; ugrađeni gromobrani; ugrađen hidrant; ugrađena klima u Vijećnici, zamijenjen laminat u Maloj Sali; etisoni, baldehini	61.400	61.400	0	61.400	821629	SKSPI
SC	Izgradnja sportske dvorane	u toku	Izvršena pretvorba zemljišta 15.356 KM Projektna dokumentacija i nadzor 68.605 KM	800.900	83.961	0	83.961	821211	SKSPI
SC1	Biciklistička turistička staza Bosanska Krupa - Hašani	realiziran	Izgrađena biciklističko-turistička staza	12.000	9.563	0	9.563	821222	SKSPI

SC1	Izgradnja mosta Male ade - Velika ada	realiziran	Izgrađen drveni pješački most	261.483	241.062	0	241.062	821222	SKSPI
SC1	Uređenje i zaštita Starog grada u Bos.Krupi i postavljanje video nadzora	realiziran	Izgrađen videonadzor na Starom gradu	7.100	6.996	0	6.996	615311	SKSPI
SC1	Uređenje javnih površina u ulici 511. Sbb i Trgu Alije Izetbegovića	realiziran	Uređene javne površine u ul. 511. Sbb	1.000.000	601.528	500.000	1.101.528	821222 Budžet općine, Vlada FBiH	SKSPI
14				2.493.283	1.122.230	944.007	2.066.237		

Sektor zaštite okoliša

SC	Projekat	Status	Opis	Plan 2022 (iz planova službi)	Izvršenje Budžet	Izvršenje eksterni	Ukupno izvršenje 2022	Veza sa Budžetom/ izvor finansi- ranja	Zadužena služba
SC3/SEC3.1	3.1.1.1.Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u MZ Jezerski, Mahmić Selo i Pištaline (2017-2020)	nije bilo aktivnosti	vidi 3.1.1.4	0	0	0	0	615311 Budžet općine/Vodne naknade	SKSPI
SC3/SEC3.1	3.1.1.2.Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u podgrmečkim selima (2017-2020) <i>Zamjena vodovodne pumpe u naselju Jasenica</i>	realiziran	Zamijenjena vodovodna pumpa	29.790	29.790	0	29.790	615311 Budžet općine	SKSPI
SC3/SEC3.1	3.1.1.4. Projekat: Zamjena sekundarne vodovodne mreže u Bos.Krupi i Bos.Otoci (2017-2020) <i>Izgradnja nove primarne vodovodne i kanalizacione</i>	realiziran	Izvedene nove instalacije vodovoda i rekonstruisana postojeća mreža	141.500	139.985	20.000	159.985	821224	SKSPI

	<i>mreže, rekonstrukcija i sanacija postojeće (prema planu JKP-a)</i>								
SC3/SEC3.2	3.2.1.3. Održivo upravljanje otpadom (MOS) Izgradnja centra za upravljanje Meždre - Vlaški Do Radovi na sanaciji deponije Meždre-Vlaški do	u toku	U okviru većeg projekta u toku su radovi na izgradnji Centra za upravljanje otpadom 166.564 KM (sredstva FM, FZO, Grad Cazin, Grad Bos. Krupa) i Radovi na sanaciji deponije 120.000 KM (Ministarstvo za građenje)	286.464	16.100	270.364	286.464	615311 - Budžet općine; KM i JKP (B. Krupa, Cazin i Bužim)	SKSPI
SC3/SEC3.2	3.2.2.1. Projekat: Fazna izgradnja kanalizacionog sistema u Bosanskoj Krupi i Otoci (2017-2020) 1. <i>Izgradnja kanalizacione mreže Hodžinac-Sulejmanovići-Halkići</i>	realiziran	Izgrađena kanalizaciona mreža	40.000	39.959	0	39.959	821224 Budžet općine	SKSPI
SC3/SEC3.2	3.2.2.2. Projekat: Regulacija potoka Kalender - faza XVII (2017-2022)	realiziran	Regulisan dio potoka Kalender	7.725	7.419	0	7.419	615 311 Ekološke naknade i CZ	SKSPI
SC3/SEC3.2.	Jama grobnica	u toku	Izrađena projektna dokumentacija	7.000	3.188	0	3.188	821222 Vlada FBiH	SKSPI
SC3/SEC3.4	Projekat zaštite od erozije "Zelenih otoka" - Male ade Bos. Krupa <i>Zaštita od erozije Zelenih otoka u Bosanskoj Krupi ADA 6, 7 i 8</i>	u toku	U toku rješavanje imovinsko-pravnih poslova	111.900	0	0	0	615311 Fond za zaštitu okoliša, Budžet općine	SKSPI

SC3	Zamjena postojećih rasvjetnih tijela javne rasvjete LED svjetiljkama - I Faza	U toku	U toku tenderska procedura	70.000	0	0	0	821221	SKSPI
SC2	Sanacija, adaptacija i utopljanje prostorija bivše UNA banke	realiziran	Obnovljene prostorije UNA banke	9.584	9.584	0	9.584	615311	SKSPI
10				703.963	246.025	290.364	536.389		

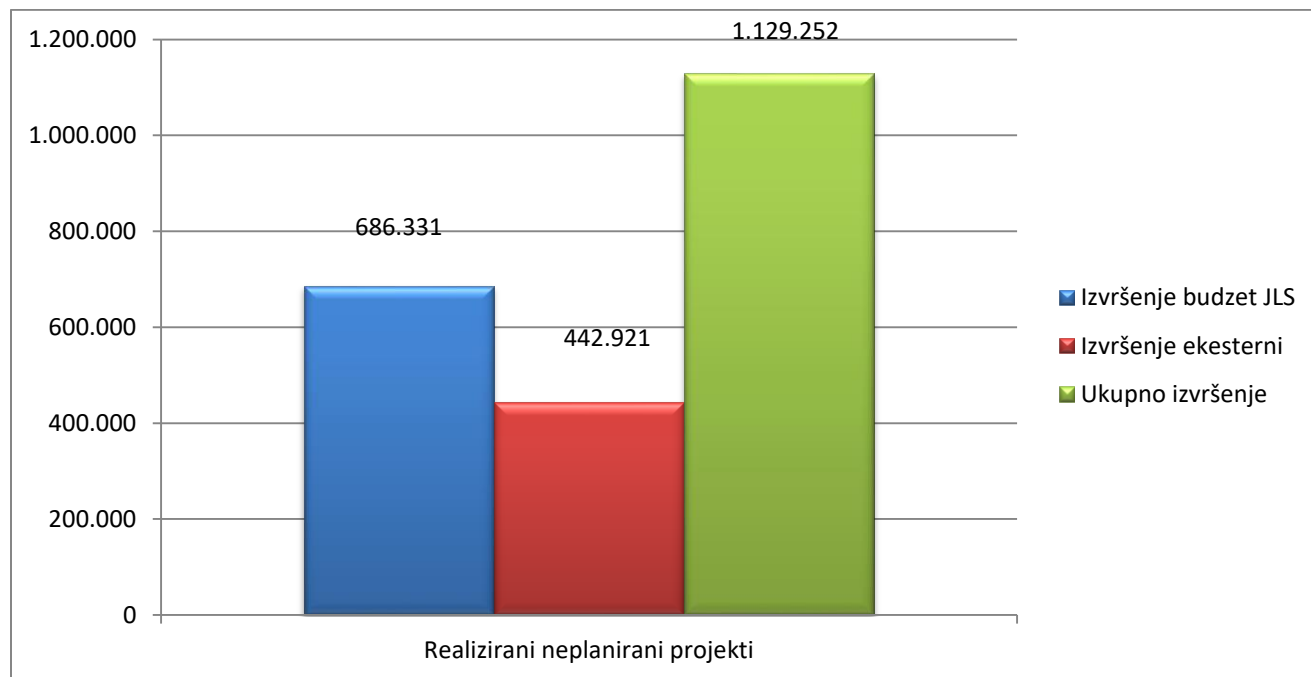
Tabelarni pregled projekata koji su realizirani u 2022. godini a nisu bili planirani

R.BR.	Projekat	Status	Opis	Izvršenje Budžet	Izvršenje eksterni	Ukono izvršenje 2022	Nadležna služba	Sektor
1	Sanitarni čvor za invalide - ZU Doma zdravlja Bosanska Krupa	realiziran	Saniran čvor za invalide u objektu Doma zdravlja	3.000	0	3.000	SKSPI, Dom zdravlja	DS
2	Nabavka agregata - ZU Dom zdravlja Bosanska Krupa	realiziran	Nabavljen agregat za potrebe ZU Dom zdravlja	6.000	0	6.000	SKSPI, Dom zdravlja	DS
3	Izrada nadstrešnice za spomen obilježje Kobiljnjak	realiziran	Izrađena nadstrešnica	6.281	0	6.281	SKSPI	DS
4	Nabavka pres kontejnera	realiziran	Nabavljen pres kontejner	50.000	0	50.000	SKSPI JKP	SO
5	Finansiranje najboljih biznis ideja marginaliziranih grupa žena	u toku	Fond u iznosu 60.000 osigurali USAID i Grad Bosanska Krupa. Raspisan javni poziv, sačinjena rang lista i očekuje se u januaru 2023. potpisivanje ugovora. Podržano je svih pet aplikantica koje će dobiti po 10.000 KM.	25.000	25.000	50.000	SOPDD	DS
6	Subvencija iznosa redovne kamate poslovnim subjektima	u toku	Za dva privredna subjekta subvencionira se kamata na mjesečnom nivou u trajanju dvije godine (plan 1.200 KM, prestrukturiranje 1.162 KM) (po JP iz 2020. nadležna služba prati realizaciju istog)	110	0	110	SOP	ES

7	Rekonstrukcija i asfaltiranje puteva	realiziran	Ukupno 33 projekata	595.940	417.921	1.013.861	SKSPI	ES
				773.287	442.921	1.216.208		

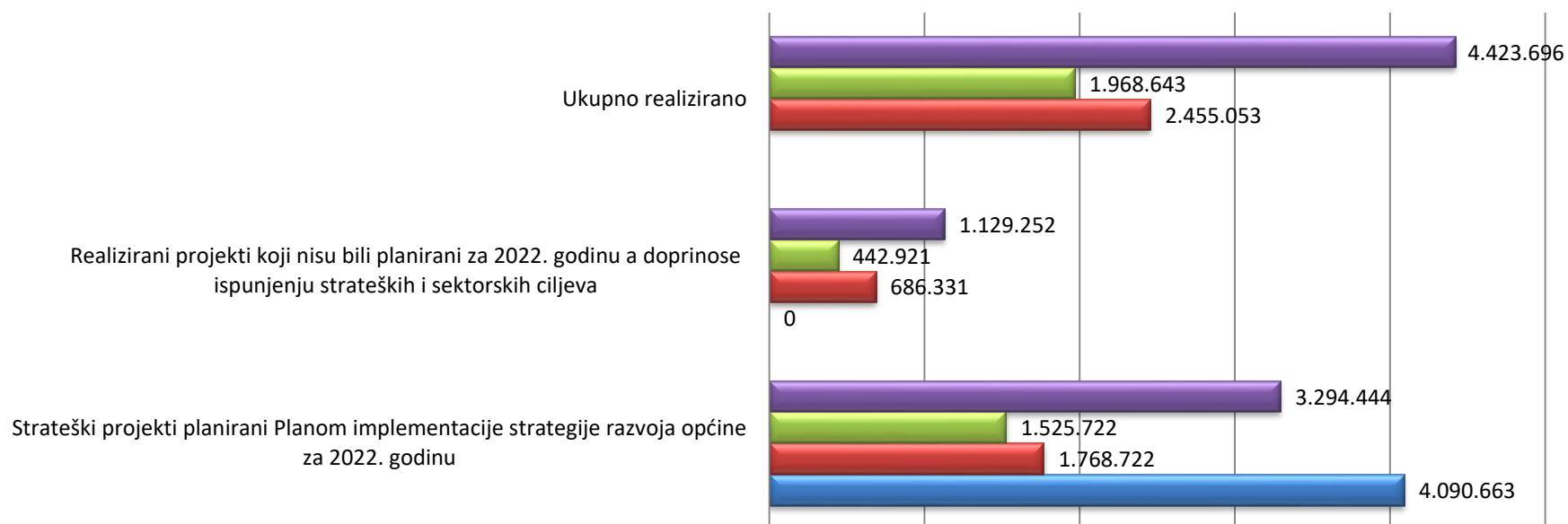

Graf 1. Realizacija strateških projekata prema izvorima finansiranja

Graf 2. Projekti koji su realizirani u 2022. godini a nisu planirani Planom implementacije 2020-2022 ili planovima službi

Realizacija projekata

	Strateški projekti planirani Planom implementacije strategije razvoja općine za 2022. godinu	Realizirani projekti koji nisu bili planirani za 2022. godinu a doprinose ispunjenju strateških i sektorskih ciljeva	Ukupno realizirano
Ukupno	3.294.444	1.129.252	4.423.696
Realizovano iz eksternih izvora	1.525.722	442.921	1.968.643
Realizovano iz Budžeta JLS	1.768.722	686.331	2.455.053
Plan za 2022	4.090.663	0	

Graf 3. Realizirani projekti

Zaključak:

Grad Bosanska Krupa preuzeo je Strategiju razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021-2027 kao strateški okvir razvoja Grada Bosanska Krupa do 2027. godine. Trogodišnji plan implementacije za period 2021-2023. godina nije rađen u izvještajnom periodu, ali su počele radionice pod vodstvom eksternog konsultanta pa pripremu trogodišnjeg i godišnjeg plana te godišnjeg izvještaja.

Unatoč tome, nastavljene su aktivnosti na realizaciji strateških projekata i projekata koji doprinose ispunjenju strateških i sektorskih ciljeva.

Za razliku od prethodnih godina kada je usljed pandemije COVID 19 smanjen dotok sredstava iz eksternih izvora i kada je većina projekata stavljena na čekanje a sredstva iz budžeta JLS preusmjerena na prioritetnije projekte u cilju ublažavanja ekonomskih posljedica pandemije, u 2022. godini za realizaciju projekata čak 46% sredstava je iz eksternih izvora finansiranja a 54% iz budžeta JLS.

Stepen realizacije u odnosu na planove organizacionih jedinica za 2022. godinu je 81%. U stepen realizacije nisu uvršteni projekti koji su realizirani anisu bili planirani planovima oranizacionih jedinica.

Generalne preporuke su sljedeće:

- uraditi trogodišnji plan za period 2024-2026 i godišnji plan za 2023. godinu u skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenata FBiH;
- intenzivirati aktivnosti na izradi prostorno-planske dokumentacije s ciljem podrške lokalnom razvoju;
- popuniti ključna radna mjesta u Službi za upravljanje razvojem, Službi za komunalne djelatnosti i Službi za obrt, kao nosiocima razvoja, u skladu sa sistematizacijom, kao i jačati kapacitete ljudskih resursa kroz obuke;
- planirati u budžetu JLS što veći iznos sredstava za podršku projektima kako bi se uz obezbijedena sredstva iz vanjskih izvora omogućio što bolji učinak implementacije planiranih projekata;
- planove službi usklađivati sa budžetom, Strategijom razvoja, Programom kapitalnih investicija, Planom rada Gradonačelnika i Gradskog vijeća;
- kontinuirano jačati internu i eksternu komunikaciju po pitanju implementacije, praćenja i izvještavanja realizacije Strategije; sve službe aktivirati u smislu privlačenja sredstava od drugih izvora (donatora, viših nivoa vlasti i dr.) za realizaciju strateških projekata;
- na redovnim koordinacionim sastancima analizirati konstantna odstupanja u stepenu realizacije budžeta vezan za GPR te na osnovu rezultata, identifikovati mjere na osnovu kojih će planiranje budžeta ili godišnjih planova implementacije Strategije biti realnije;
- kontinuirano raditi na procesu unapređenja administrativnih procedura, pojednostavljenja administrativnih procesa, jačanja transparentnosti i smanjenja birokratskog pristupa radu;
- uspostaviti kvalitetniju saradnju sa eksternim razvojnim akterima, višim nivoima vlasti, razvojnim agencijama i fondovima, bankama i dr. i za takve aktivnosti obezbijediti kapacitete i ljudske resurse unutar uprave;
- razvijati međuopćinsku/međugradsku suradnju kroz pripremu i realizaciju zajedničkih projekata;
- raditi na promociji investicijskih potencijala, te privlačiti nove poduzetnike i investitore;
- kontinuirano jačati saradnju poslovnog sektora sa Službom za upravljanje razvojem i Službom za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo u procesima planiranja i realizacije projekata;
- na godišnjem nivou ažurirati bazu podataka o registriranim NVO-a i UG-a, proaktivna udruženja uključiti u procese razvoja grada;
- jačati kapacitete i saradnju sa mjesnim zajednicama u planiranju i realizaciji projekata.

Služba za upravljanje razvojem